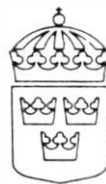

Motion till riksdagen

1988/89:Sk601

av Bengt Silfverstrand och Jan Andersson (båda s)
Förstärkning av tullkontrollen

Mot.
1988/89
Sk601-604

En omfattande omdaningsprocess pågår inom tullverksamheten. I sin anslagsframställning hänvisar generaltullstyrelsen till fem områden som man menar kommer att påverka förutsättningarna för tullverkets arbete framöver. Dessa områden är volymtillväxten, europeiska integrationen, datoriseringen av tullproceduren, narkotikabekämpningen och kustbevakningens avskiljande. Regeringen säger sig i budgetpropositionen vara väl medveten om de snabbt förändrade förutsättningar som tullverksamheten står inför.

Belastningen på tulltaxerings- och kontrollarbetet har ökat kraftigt som en följd av framför allt volymtillväxten i utrikeshandeln och de nya EG-dokument som införts. Strukturförändringarna inom näringslivets lager- och transporthantering – den s.k. "just-in-time-principen" – är en viktig förklaring till att volymökningen inom tullverket varit högre än vad som enbart motiveras av den ökade utrikeshandeln. Tullverket hanterar i dag ca 40 miljoner dokument manuellt. Datasystemet kommer att vara fullt utbyggt 1993 och kommer naturligtvis successivt att innebära effektivitetsvinster vad gäller tullens import-, transit- och exportrutiner.

Enligt RRV har tullverket redan i dag en positiv produktivitetsutveckling.

Tullens narkotikabekämpning har de senaste åren varit framgångsrik. Beslagsvolymerna har stigit trots att narkotikasmugglingen tar sig alltmer sofistikerade uttryck. Den internationella tullsamarbetet och tullens sambandsmän utomlands har gjort att åtskilliga smugglingsförsök stoppats av andra tullmyndigheter innan narkotikan nått landets gränser. Den svenska tullens goda resultat torde till stor del vara en effekt av de satsningar regering och riksdag gjort under senare år. Samtidigt har en höjd effektivitet i bekämpningsarbetet påverkat denna positiva bild. Ändå är situationen vad gäller narkotikabekämpningen prekär, eftersom tullens gränskontroll i volym räknat minskat. Den s.k. "dödliga fällan", d.v.s. volymökningen, innebär i kombination med arbetstidsbestämmelser m.m. att de sammanlagda resurserna urholkats.

Läget inom Helsingborgs tullregion belyser detta dilemma på ett mycket konkret sätt. Ty just Helsingborgsområdet är landets kanske mest utsatta ifråga om narkotikainförsel. Tullverket bedömer t.ex. behovet av reservstyrka till 25% på stora färjeorter som t.ex. Helsingborg. Men reservstyrkan här uppgår bara till 8% vad gäller gränsbevakningspersonal. I praktiken innebär detta att tullen i Helsingborg f.n. saknar 30 man per dag för att upprätthålla en acceptabel gränsbevakning.

Erfarenheterna från narkotikabekämpning i Helsingborg ger vid handen

att beslagen antalsmässigt ligger på ungefär oförändrad nivå men att införsel av kokain och amfetamin ökar. De stora beslagen har i stort sett uteblivit, vilket uppenbarligen beror på att resurser saknas för att göra djupa och tidsödande kontrollinsatser. Resurserna räcker inte heller till för att följa upp tips från allmänheten. De ordinarie styrkorna är i allt högre grad bundna till att expediera trafiken.

Samtidigt tenderar smugglingsmetoderna att bli alltmer utstuderade. Beslag av tyngre narkotika har t.ex. gjorts i bilar mellan Helsingborg och Höganäs – en ytterst svårbevakad kustremsa som ställer stora krav på personella insatser. Utombordsmotorer, som monteras på småbåtar med vilka narkotika smugglas in från Danmark, har funnits nedgrävda utefter denna kuststräcka.

Mot denna bakgrund finns det synnerligen starka skäl att tillmötesgå tullverkets väl underbyggda förslag om inrättande av s.k. gränssköldsstyrkor, dvs. rörliga och tekniskt välutrustade narkotikagrupper som kan förstärka vakthållningen mot narkotikainförsel i de mest utsatta områdena från Trelleborg i söder till Göteborg i väster. Det torde inte råda någon tvekan om utan att en sådan förstärkning av gränsskyddet skulle ha påtagliga effekter i den med enbart konventionella metoder ytterst svårbevakade Helsingborgsregionen.

Före generaldirektören i tullverket, numera rikspolischefen Björn Eriksson gav i en intervju i TV-rapport den 5 januari uttryck för en tankegång som leder till en tänkbar lösning av dilemmat med ett effektivt utnyttjande av tullens och polisens samlade bevaknings- och kontrollresurser. "Polisen behövs på gatorna och tullen vid gränserna", sade Björn Eriksson i denna intervju.

Trots det till synes självklara i denna sunda inställning utnyttjas dessa samlade resurser idag inte på ett rationellt sätt. Stora delar av polisens personalresurser användes för passkontroll av personer. I flera sammanhang och senast i Statskontorets rapport (1985:43) "Rationalisering av pass- och tullkontrollen på vissa orter" har föreslagits att tullmyndigheterna med fördel kan svara för både pass- och tullkontroll, vilket uppskattats innebära en rationaliseringsvinst, som totalt sett skulle uppgå till 53 årsarbetskrafter utan att detta skulle innebära att nivån på kontrollerna äventyrades.

Inrättandet av gränssköldsstyrkor för att förstärka narkotikabekämpningen borde enligt vår uppfattning således kunna finansieras genom en överföring av passkontrollen till tullens ansvarsområde. Det rör sig alltså om en omfördelning av resurser.

En möjlighet är också att införa gränssköldsstyrkor på försök under en treårsperiod. Efter en sådan tidsperiod torde man kunna räkna med att effektivitetsvinster genom datoriseringen kan klara de kostnadsinbesparingar som regering och riksdag eftersträvat.

Hemställan

Mot. 1988/89
Sk601

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av gränssköldsstyrkor för narkotikabekämpning.

Stockholm den 10 januari 1989

Bengt Silfverstrand (s)

Jan Andersson (s)